

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра педагогіки та суспільних наук

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТРЕНІНГ СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ» на 2024-2025

навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Освітні, педагогічні науки» «Освітня робототехніка»
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта
Ступінь вищої освіти	Магістр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Тодорова Ірина Степанівна
к.психолог.н., доцент
доцент кафедри педагогіки та суспільних наук

Контактний телефон	+38-097-550-6964
Електронна адреса	todoro@meta.ua
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна: http://www.culture.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Сформувані у студентів наукові знання про зміст, методи діагностики та розвитку соціального інтелекту; розвиток адекватного сприйняття емоційної та вербальної експресії партнерів у спілкуванні; розуміння мотивів співрозмовників; вміння передбачити розвиток комунікативної ситуації; вміння донести власну думку до різних за індивідуальними властивостями осіб в професійному педагогічному спілкуванні.
Тривалість	5 кредити ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії із застосуванням активних методів навчання, самостійна робота поза розкладом,
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; виконання та захист практичного завдання; обговорення матеріалу занять; розв'язання навчальних задач та кейсів; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: ПМК (залік)
Базові знання	Наявність широких знань з практичної психології та педагогічної і професійної психології
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> • ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно-важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. • ПР4. Розробляти програми соціально-педагогічних інтервенцій.	<ul style="list-style-type: none"> • ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. • ЗК4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. • ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. • ЗК6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> • ПР5. Розробляти просвітницькі матеріали та програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість. • ПР6. Доступно та аргументовано представляти результати досліджень у письмовій та усній формах, брати участь у наукових дискусіях. • ПР8. Вирішувати проблеми етики партнерської суб'єкт-суб'єктної взаємодії, етики спілкування з опертям на загальнолюдські цінності та норми закону. 	<p>проблеми.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ЗК7. Навички міжособистісної взаємодії. • ЗК8. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. • СК2. Уміння розпізнавати та враховувати різноманітність осіб, здійснювати індивідуальний супровід в освітньому процесі. • СК4. Обізнаність з різними рівнями суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників освітнього процесу.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теоретичні проблеми тренінгу соціального інтелекту		
<p>Тема 1.1. Соціальний інтелект як об'єкт науково-прикладного дослідження</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття соціального інтелекту та історія його дослідження. 2. Проблема розвитку соціального інтелекту. 	<p>Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; захист виконаного домашнього завдання; виконання навчальних завдань; доповіді з презентаціями та їх обговорення; завдання самостійної роботи; тестування з теми.</p>	<p>Підготовка доповіді або презентації за темою семінару.</p> <p>Виконання домашніх завдань: складання словника понять та опорного конспекту основних положень теми.</p> <p>Розв'язання ситуаційних завдань.</p> <p>Завдання 1.1. Підготувати та завантажити у форму дистанційного курсу відповідь на питання «У чому виявляється соціальний інтелект людини?»</p>
<p>Тема 1.2. Теорії інтелекту та метод діагностики соціального інтелекту Дж. Гілфорда</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна теорія інтелекту Дж. Гілфорда. 2. Соціальний інтелект і проблема його виміру. 3. Емоційний інтелект – поняття, структура, діагностика. 	<p>Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; захист виконаного домашнього завдання; виконання навчальних завдань; доповіді з презентаціями та їх обговорення; завдання самостійної роботи; тестування з теми.</p>	<p>Підготовка доповіді або презентації за темою семінару.</p> <p>Виконання домашніх завдань: складання словника понять та опорного конспекту основних положень теми.</p> <p>Розв'язання ситуаційних завдань.</p> <p>Завдання 1.2. Пройти один з субтестів тесту «Соціальний інтелект», підготувати аналіз результатів, завантажити на платформі дистанційного курсу.</p>
<p>Тема 1.3. Соціально-психологічний тренінг як засіб розвитку соціального інтелекту</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні передумови виникнення соціально-психологічного тренінгу. 2. Соціально-психологічний тренінг як сукупність методів практичної психології. 3. Типологія груп соціально-психологічного тренінгу. 	<p>Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; захист виконаного домашнього завдання; виконання навчальних завдань; доповіді з презентаціями та їх обговорення; завдання самостійної роботи; тестування з теми.</p>	<p>Підготовка доповіді або презентації за темою семінару.</p> <p>Виконання домашніх завдань: складання словника понять та опорного конспекту основних положень теми.</p> <p>Розв'язання ситуаційних завдань.</p> <p>Завдання 1.3. Провести тестування 2-3 осіб (включає себе) за допомогою тесту геометричних фігур С. Деллінгер (методику розміщено в ДК). 2. Проаналізувати наскільки тест результати відповідають вашім спостереженням за людиною.</p>
<p>Тема 1.4. Технологія розвитку «soft skills» та соціального інтелекту студентів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «м'які» та «тверді» навички. 2. Розвиток «soft skills» у студентів. 3. Техніки тренінгу соціального інтелекту. 	<p>Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; захист виконаного домашнього завдання; виконання навчальних завдань; доповіді з презентаціями та їх обговорення; завдання самостійної роботи; тестування з теми.</p>	<p>Підготовка доповіді або презентації за темою семінару.</p> <p>Виконання домашніх завдань: складання опорного конспекту основних положень теми.</p> <p>Розв'язання ситуаційних завдань розв'язання ситуаційних завдань.</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		Завдання 1.4. Підготувати есе з питання «Вплив «soft skills» на процес та результат діяльності».
<p>Тема 1.5. Психологічний аналіз процесу спілкування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, види, структура та функції спілкування. 2. Спілкування як обмін інформацією. 3. Характеристика процесу та механізмів пізнання людьми один одного. 	<p>Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; захист виконаного домашнього завдання; виконання навчальних завдань; доповіді з презентаціями та їх обговорення; завдання самостійної роботи; тестування з теми; поточна модульна робота</p>	<p>Підготовка доповіді або презентації за темою семінару.</p> <p>Виконання домашніх завдань: складання словника понять та опорного конспекту основних положень теми.</p> <p>Розв'язання ситуаційних завдань.</p> <p>Завдання 1.5. Підготуватися есе на тему «Причини складності для точного сприйняття іншої людини?»</p>
Модуль 2. Прикладні аспекти застосування соціального інтелекту		
<p>Тема 2.1. Засоби невербальної комунікації та розпізнавання брехні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація засобів невербальної комунікації. 2. Невербальні сигнали співрозмовників та їх інтерпретація. 3. Феномени брехні та правди. 4. Невербальні та вербальні ознаки брехні та правди 	<p>Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; захист виконаного домашнього завдання; виконання навчальних тренінгових завдань; доповіді з презентаціями та їх обговорення; завдання самостійної роботи; тестування з теми.</p>	<p>Підготовка доповіді або презентації за темою семінару.</p> <p>Виконання домашніх завдань: складання словника понять та опорного конспекту основних положень теми.</p> <p>Розв'язання ситуаційних завдань.</p> <p>Завдання 2.1. Пройдіть Тест «Правда чи брехня?»</p>
<p>Тема 2.2. Діагностики когнітивної та емоційної сфер людини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пізнавальні процеси та методи їх дослідження. 2. Пізнавальний інтелект та його діагностика. 3. Дослідження емоційної сфери людини. 4. Синдром емоційного вигорання. 	<p>Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; захист виконаного домашнього завдання; виконання навчальних тренінгових завдань; доповіді з презентаціями та їх обговорення; завдання самостійної роботи; тестування з теми.</p>	<p>Підготовка доповіді або презентації за темою семінару.</p> <p>Виконання домашніх завдань: складання словника понять та опорного конспекту основних положень теми.</p> <p>Розв'язання ситуаційних завдань.</p> <p>Завдання 2.2. Назвіть емоцію, психічний стан, змодельуйте внутрішній монолог людей на кожній з 15 карток (Рис. 1. «Карта емоцій»). За бажанням, можна підібрати та проаналізувати інші картки. Відповіді занотуйте у таблицю згідно номерів карток.</p>
<p>Тема 2.3. Діагностика індивідуально-психологічних властивостей людини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідження мотиваційної та вольової сфер особистості. 2. Методи діагностики темпераменту. 3. Методи діагностики характеру. 	<p>Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; захист виконаного домашнього завдання; виконання навчальних тренінгових завдань; доповіді з презентаціями та їх обговорення; завдання самостійної роботи; тестування з теми.</p>	<p>Підготовка доповіді або презентації за темою семінару.</p> <p>Виконання домашніх завдань: складання словника понять та опорного конспекту основних положень теми.</p> <p>Розв'язання ситуаційних завдань.</p> <p>Завдання 2.3. Пройти тест-тренажер «Типи темпераменту»</p>
<p>Тема 2.4. Взаємини між людьми у діловому спілкуванні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види, особливості, рівні та стилі ділового спілкування 2. Контакт та взаємодія у діловому спілкуванні 3. Фази та етапи спілкування 4. Психологічні типи співрозмовників (за А. Добровичем). 5. Типи поведінки: впевнена, невпевнена, агресивна. 6. Ролі людей у спілкуванні за Р.М. Белбіну. 	<p>Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; захист виконаного домашнього завдання; виконання навчальних тренінгових завдань; доповіді з презентаціями та їх обговорення; завдання самостійної роботи; тестування з теми.</p>	<p>Підготовка доповіді або презентації за темою семінару.</p> <p>Виконання домашніх завдань: складання словника понять та опорного конспекту основних положень теми.</p> <p>Розв'язання ситуаційних завдань.</p> <p>Завдання 2.4. Підготуватися до рольової гри «Тактика бесіди з різними типами співрозмовників». Скласти короткий конспект правил спілкування з людьми різних типів.</p>
Тема №2.5. Прийоми маніпуляцій у	Відвідування занять; обговорення	Підготовка доповіді або презентації за

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
спілкуванні 1. Причини, види та форми маніпуляцій. 2. Прийоми маніпулятивного впливу 3. Техніки захисту від маніпуляцій.	матеріалу занять; захист виконаного домашнього завдання; виконання навчальних тренінгових завдань; доповіді з презентаціями та їх обговорення; завдання самостійної роботи; тестування з теми; поточна модульна робота.	темою семінару. Виконання домашніх завдань: складання словника понять та опорного конспекту основних положень теми. Розв'язання ситуаційних завдань. Завдання 2.5. Підібрати приклади для ілюстрації різних видів маніпуляцій та технік захисту.

Інформаційні джерела

Основні

1. Батлер-Б. Т. Психологія. 50 видатних книг. Ваш путівник найважливішими роботами про мозок, особистість і людську природу / Том Батлер-Боудон; пер. з англ. Т. Микитюк. Київ: Форс Україна, 2023. 512 с.
2. Гоулман Д. Емоційний інтелект / Деніел Гоулман; пер. з англ. С.Л. Гумецької. Харків: Віват, 2024. 512 с.
3. Карамушка Л. М. Психічне здоров'я особистості під час війни: як його зберегти та підтримати : Метод. рекомендації. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2022. 52 с.
4. Клейнман П. Психологія 101: факти, теорія, статистика, тести й таке інше! : [пер. с англ.]. Харків : Книжковий клуб, 2021. 240 с.
5. Кузьо О. Основи психологічної практики : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 124 с.
6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання та протидії мобінгу (цькуванню) / Прийняття від 16.11.2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2759-20#Text>
7. Про методичні рекомендації "Перша психологічна допомога. Алгоритм дій". Лист МОН України від 04.04.2022 № 1/3872-22 <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1387729-22#Text>
8. Робочий зошит з психології: методичний посібник / Укладачі: Лариса Бутузова, Світлана Дмитрієва, Світлана Максимець. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 136 с.
9. Усик К.М. Ракурси дослідження соціального інтелекту в зарубіжних і вітчизняних наукових студіях. *Науковий журнал «Габітус»*. Випуск 59, 2024. С. 234-239

Додаткові

1. Дробот О. Психологічні аспекти невербального спілкування в ділових переговорах. *Наукові перспективи*. № 10(40), 2023. С. 750-763. <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/7084/7124>
2. Книга настроїв: Як я приборкала негативні емоції та повернула собі радість життя / Лорен Мартін; пер. з англ. Альона Крупка. Київ: Yakaboo Publishing, 2023. 256 с.
3. Кокун О. М., Мельничук Т. І. Резилієнс-довідник: практичний посібник. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2023. 25 с.
4. Методики дослідження психічного здоров'я та благополуччя персоналу організацій : психологічний практикум. Л. М. Карамушка, О. В. Креденцер, К. В. Терещенко, В. І. Лагодзінська, В. М. Івкін, О. С. Ковальчук ; за ред. Л. М. Карамушки. Київ : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2023. 76 с.
5. Мирошник О.Г. Емоційний інтелект здобувачів вищої освіти із різними типами спрямованості. *Науковий журнал «Габітус»*. Випуск 59, 2024. С. 96-101.
6. Тодорова І.С. Показники психологічної культури закладу вищої освіти. *Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка* : збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 22–23 лютого 2024 року). Полтава : ФКУЕП ПДАУ, 2024. С. 123-127. <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/13546>
7. Харченко А.С., Гончарова Н.О., Юдіна Н.О. Психологічні особливості соціального інтелекту учнів з різною адаптацією та емоційними бар'єрами у спілкуванні. *Науковий журнал «Габітус»*. Випуск 59, 2024. С. 113-118.

Електронні ресурси

1. Безпечність освітнього середовища для психічного здоров'я здобувачів вищої освіти : рекомендації щодо забезпечення / підготувала Тодорова І.С. Полтава : ПУЕТ, 2023. 53 с. <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/13553>
2. Діалог та медіація: Шлях до порозуміння. Платформа масових відкритих онлайн-курсів Prometheus. URL : https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+MEDIATE101+2020_T1

3. Життєстійкість молоді в умовах криз: Платформа масових відкритих онлайн-курсів Prometheus. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+RESILIENCE101+2022_T3/course/
4. Мілютіна К. Л. Баланс в умовах невизначеності : робочий зошит для самопомогги. Київ: ГО «МНГ», 2022. 92 с.
5. Протидія та попередження булінгу (цькування) в закладах освіти. Платформа масових відкритих онлайн-курсів Prometheus. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:MON+AB101+2019_T2
6. Психологія стресу та способи боротьби з ним. Платформа масових відкритих онлайн-курсів Prometheus: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:KUBG+Psy101+2014_T1

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.
- Дистанційний курс «Психологічний тренінг соціального інтелекту», який розміщено в програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ.
- Мультимедійні презентації лекцій у програмі Power Point.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Роботи, здані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається з дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu-1.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf>

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в режимі онлайн.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт і поточних тестів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань у процесі заняття. У ПУЕТ діють:

[Кодекс честі студента](#)

[Положення про академічну доброчесність](#)

[Положення про запобігання випадків академічного плагіату](#)

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

[Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти](#)

[Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти](#)

[Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти;](#)
інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта)

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

[Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій](#)

[Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції](#)

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

[Психологічна служба](#)

[Студентський омбудсмен \(Уповноважений з прав студентів\) ПУЕТ](#)

[Уповноважений з прав корупції](#)

Безпека освітнього середовища: [Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності»](#)

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (9 балів); захист виконаних практичних завдань (5 балів); обговорення матеріалу занять (6 балів); виконання навчальних завдань (5 балів); доповіді з презентаціями та їх обговорення (10 балів); тестування (5 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50

Модуль 2 (теми 6-10): відвідування занять (9 балів); захист виконаних практичних завдань (5 балів); обговорення матеріалу занять (6 балів); виконання навчальних завдань (5 балів); доповіді з презентаціями та їх обговорення (10 балів); тестування (5 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Науково-дослідна	Участь у студентській олімпіаді, гуртку тощо	10

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 10 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни